DOI: 10.33766/2524-0323.95.163-171

УДК 347.91/95

Куценко К. Д., аспірантка Національного наукового центру «Інститут судових експертиз імені Засл. проф. М.С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України (м. Харків, Україна)

e-mail: kucenkoe0@gmail.com

ORCID iD : <https://orcid.org/0000-0002-3971-8015>

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОМІЧНИКА СУДДІ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ І ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Стаття присвячена особливостям правового статусу помічника судді в Україні. Проаналізовано норми законодавства, які встановлюють окремі аспекти правового статусу помічника судді, закріплені в законодавчих та підзаконних актах, процесуальних кодексах. Встановлено специфіку призначення та звільнення з посади помічника судді, його повноваження, вимоги до кандидатів на посаду помічника судді, особливості патронатної служби помічників суддів. З'ясовано специфіку взаємовідносин помічників суддів із працівниками апарату суду та громадянами. Запропоновано шляхи вдосконалення законодавства, яке регулює правовий статус помічника судді.

Ключові слова: правовий статус, помічник судді, патронатна служба, апарат суду.

Постановка проблеми. Належне правове та організаційне забезпечення здійснення правосуддя в цивільних, адміністративних та інших категоріях судових справ є запорукою дотримання законності і правопорядку у державі. Важливе значення в організації розгляду справи та підготовці процесуальних документів відіграє помічник судді, правовий статус і процесуальне становища якого недостатньо врегульовані на законодавчому рівні. Ба більше, окремі аспекти правового статусу помічника судді встановлені на рівні підзаконних актів і потребують систематизації. Указане доводить актуальність обраної теми, де об'єктом дослідження виступають відносини у сфері здійснення правосуддя в цивільних та адміністративних справах. Предметом наукової статті є особливості правового статусу помічника судді в цивільному та адміністративному процесах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Спірним питанням правового статусу помічника судді присвячено чимало наукових праць українських учених-правознавців. Зокрема, О. О. Овсяннікова та О. С. Стафійчук досліджували суперечності під час прийняття на роботу та звільнення з роботи помічника судді як працівника патронатної служби, проходження спеціальної перевірки, надання щорічних відпусток та інші проблемні питання [1, с. 29–33]. І. М. Осика вивчав кваліфікаційні вимоги до кандидатів на посаду помічника судді місцевого загального суду, питання добору і призначення їх на посаду, відношення помічника судді з керівником й апаратом суду тощо [2, с. 6–18]. О. М. Радченко розкрив неузгодженість законодавства, що визначає правовий статус помічників суддів судів загаль-

ної юрисдикції, а також обґрунтував бачення ролі й місця помічника судді в судовій системі України [3, с. 11–16]. В. А. Панчук визначив поняття адміністративно-правового статусу помічника судді, як суб'єкта адміністративного права, що перебуває на патронатній службі [4, с. 117–121]. О. І. Лавренова та Я. М. Сандул розглянули окремі аспекти правового статусу помічника судді в контексті оновлення чинного законодавства [5, с. 198–201]. Проблеми правозастосування були виявлені під час аналізу науково-практичного коментаря Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [6]. Окремі проблеми доступу до правосуддя та правової допомоги незахищених верств населення в умовах пандемії COVID-19 знайшли відображення в праці В. І. Теремецького у співавторстві з іншими науковцями [7].

Формулювання цілей. Метою дослідження є визначення напрямків вдосконалення правового статусу помічника судді під час розгляду цивільних та адміністративних справ.

Виклад основного матеріалу. Правовий статус помічника судді визначається законодавчими та підзаконними актами України. В. А. Панчук стверджує, що адміністративно-правовий статус помічника судді – це комплекс норм, який розкриває становище помічника судді як суб'єкта адміністративного права, що перебуває на патронатній службі та виконує функції і завдання, має адміністративні права і обов'язки з метою забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян [4, с. 120]. Варто погодитися із цим визначенням для подальшого вивчення правового статусу помічника судді.

Основним законодавчим актом, який регулює організацію судової влади та здійснення правосуддя в Україні, є Закон України «Про судоустрій та статус суддів». Відповідно до ст. 157 цього закону, статус помічника судді визначається такими ознаками:

- 1) помічником судді може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту і вільно володіє державною мовою;
- 2) судді самостійно здійснюють добір помічників;
- 3) помічник судді призначається на посаду та звільняється з посади керівником апарату відповідного суду за поданням судді;
- 4) помічники суддів з питань підготовки справ до розгляду підзвітні лише відповідному судді [8].

Слід зауважити, що добір помічників судді віднесено виключно до компетенції судді, не Державної судової адміністрації чи керівника апарату суду. Отже, судді самостійно здійснюють добір помічників, які підзвітні лише відповідному судді з питань підготовки процесуальних документів у справі.

Низка підзаконних актів, затверджених Радою суддів України або Національним агентством України з питань державної служби, регулюють окремі аспекти правового статусу помічника судді. Одним із таких документів є Положення про помічника судді, з огляду на норми якого, правовий статус помічника має такі характеристики:

- 1) він є працівником патронатної служби в суді та забезпечує виконання суддею повноважень щодо здійснення правосуддя;
- 2) він є працівником апарату суду;

3) його обов'язки визначаються посадовою інструкцією, яка затверджується керівником апарату суду за погодженням зі зборами суддів відповідного суду.

4) з усіх інших питань, зокрема щодо дотримання трудової дисципліни, він підзвітний керівнику апарату суду в межах повноважень останнього [9].

Звернемо увагу на такі норми Положення про помічника судді. Так, у кожному суді приймається відповідна посадова інструкція, яка визначає обов'язки помічника судді. Окрім того, встановлюється підзвітність помічника судді керівнику апарату суду в межах його повноважень. При тому помічника судді віднесено до працівників патронатної служби, яка не є якимось окремих інститутом державної служби.

Розглянемо правове регулювання особливостей проходження патронатної служби в Україні, оскільки помічник судді є саме працівником цієї служби. З огляду на норми ст. 92 Закону України «Про державну службу», помічник судді, як працівник патронатної служби, має такі особливості свого правового статусу:

1) призначається на строк повноважень відповідного судді. Нагадаємо, що, відповідно до ч.4 ст. 126 Конституції України, суддя призначається на посаду безстроково [10]. Отже, і помічник судді також може бути призначений безстроково;

2) може бути звільнений достроково за ініціативою відповідного судді;

3) на працівників патронатної служби не поширюються окремі норми трудового законодавства. Зокрема, щодо продовження чинності строкового трудового договору на невизначений строк, встановлення додаткових підстав для звільнення працівника за ініціативою роботодавця, порядку вивільнення працівників, особливостей звільнення вагітних жінок і жінок, які мають дітей [11]. Отже, правовий статус працівників патронатної служби має низку особливостей, які відрізняють таких службовців як від найманих працівників, так і від державних службовців. Водночас норми законодавства, що регулюють інститут патронатної служби, найбільше відповідають тим правовим відносинам, які складаються між суддею та його помічником.

Науковці, які досліджували особливості проходження патронатної служби помічником судді, висловлюють власні думки щодо правового регулювання цього правового інституту. О. О. Овсяннікова зауважує, що прийняття на роботу помічника судді та його звільнення проводиться, хоча і за поданням судді, але здійснюється за наказом керівника апарату суду. Такий порядок призначення на посаду є незвичним для патронатної служби, оскільки патронатного службовця приймає на роботу його безпосередній патрон [1, с. 31]. Коментуючи вказане вище, варто зазначити, що норми ст. 92 Закону України «Про державну службу» не містять такої вимоги. Законодавство не передбачає, щоб працівника патронатної служби призначав на посаду його безпосередній патрон. Згідно з п.8 і п.12 Положення про помічника судді, призначення помічника судді на посаду та його звільнення з цієї посади оформлюється наказом керівника апарату суду за поданням судді [9]. Звернемо увагу, що керівник апарату суду не має права самостійно здійснювати добір кандидатів на посаду помічника судді, такі повноваження закріплені виключно за суддею. Отже, саме судді належить вирішальна роль у доборі і звільненні помічників.

О. І. Лавренова наголошує, що, оскільки помічник судді не є державним службовцем, то під час прийняття на роботу він не повинен проходити спеціальну перевірку, яку проходять усі державні службовці. Ця перевірка є однією з найважливіших антикорупційних гарантій, яка на помічників суддів не поширюється, що може викликати вкрай негативні наслідки [5, с. 200]. Учена пропонує провести наукову дискусію стосовно можливості віднесення посади помічника судді до державних службовців, адже, внаслідок віднесення посади помічника судді до категорії державних службовців, обов'язковою умовою його призначення на посаду стане проходження кандидатом антикорупційної перевірки.

Отже, патронатна служба помічника судді має низку особливостей у своєму правовому регулюванні. Роль судді в призначенні та звільненні з посади його помічника є визначальною, адже саме за письмовим поданням судді керівник апарату відповідного суду призначає на посаду та звільняє з посади помічників суддів.

Радою суддів України затверджені Правила поведінки працівника суду (далі – Правила). Цей підзаконний акт встановлює певні вимоги до помічника судді як представника апарату суду. Зокрема, відповідно до п.2.5. Правил, помічник судді повинен поважати права, свободи і законні інтереси людини, демонструвати повагу до цінностей та інтересів правосуддя. Слід зауважити, що цей службовець має поважати досвід, професійну підготовку та ефективність роботи колег, професіоналізм працівників інших сфер, співпрацювати з колегами для підвищення якості роботи, уникати неконструктивної критики щодо колег. Відповідно до розділу 3 Правил, помічник судді повинен демонструвати професіоналізм, законність, неупередженість і толерантність, виваженість і ввічливість, розуміння та допомогу. Працівник апарату суду має бути охайним, дотримуватися ділового стилю в одязі, повинен діяти на засадах забезпечення відкритості та прозорості судової влади, за винятком поширення інформації з обмеженим доступом [12]. Отже, вказані Правила встановлюють додаткові вимоги щодо поведінки помічника судді під час виконання своїх трудових обов'язків на робочому місці. Наведені вимоги стосуються як поведінки в спілкуванні із громадянами, так і взаємовідносин із колегами. Окремі норми стосуються зовнішнього вигляду помічника судді та поводження із конфіденційною інформацією.

Етичні вимоги до помічника судді встановлені в Положенні про помічника судді та в Правилах поведінки працівника суду. Згідно з п.23 вказаного положення, помічник судді у своїй професійній діяльності має додержуватись етичних норм, пов'язаних із його статусом [9]. Відповідно до п.2.2. Правил, помічник судді повинен з повагою ставитися до відвідувачів суду та колег, інших осіб, які виконують професійні (трудова, посадова, службова) обов'язки в суді [12]. Тож помічник судді, окрім професійних вимог, має дотримуватися й певних етичних вимог, оскільки його діяльність пов'язана з безпосереднім спілкуванням з громадянами, які звертаються до суду.

Для визначення правового статусу помічника судді необхідно встановити його повноваження, закріплені законодавством. Відповідно до ст. 62 КАС України, помічник судді забезпечує підготовку та організаційне забезпечення судового процесу. Зокрема, бере участь в оформленні судових справ, здійснює оформлення

копій судових рішень для направлення сторонам у справі, виконує інші доручення судді, що стосуються організації розгляду судових справ, може виконувати функції секретаря судового засідання [13]. Отже, законодавство про адміністративне судочинство встановлює перелік організаційних повноважень, які виконує помічник судді під час підготовки та розгляду судових справ.

Відповідно до ст. 66 ЦПК України, помічник судді готує проекти запитів, листів, інших матеріалів, пов'язаних із розглядом конкретної справи, виконавчих документів, здійснює іншу діяльність з оформлення судових справ [14]. Таким чином, повноваження помічника судді в цивільному та адміністративному процесі є схожими.

Причому, необхідно звернути увагу на те, що норми кримінального процесуального законодавства не встановлюють жодних особливих повноважень помічника судді. Окрема стаття кримінально-процесуального закону, яка б регулювала статус помічника судді, у КПК України відсутня.

І. М. Осика, охарактеризувавши функції помічника судді, зазначив, що завданнями помічника судді є складання для судді проектів документів, підбір законодавства та судової практики, необхідних для розгляду суддею конкретної справи, ознайомлення учасників процесу з матеріалами судових справ, підготовка матеріалів для розгляду в суді тощо [2, с. 17]. Наведені дослідником повноваження цілком відповідають нормам чинного законодавства.

О. М. Радченко стверджує, що помічник судді функціонально виконує високоінтелектуальні завдання, пов'язані з аналітикою, дослідженням та вивченням справ, законодавства, яке постійно змінюється, відслідковує документацію, пов'язану з провадженнями в справах. На цих посадах працюють люди з певним освітнім рівнем, і за роки сумлінної роботи набувають значного досвіду і навичок у процесуальних питаннях [3, с. 15]. Дійсно, варто погодитися з дослідником, що помічник судді виконує достатньо важливу високоінтелектуальну роботу. Покладені на нього завдання спрямовані на забезпечення здійснення правосуддя суддею.

Група науковців, які вивчали проблеми забезпечення рівного доступу громадян до правосуддя під час пандемії COVID-19, наголошують на необхідності гарантувати доступ до правосуддя для вразливих верств населення [7]. У зв'язку з таким завданням, зростає значення роботи, виконуваної помічником судді, оскільки саме ця посадова особа може контактувати з учасниками судового процесу та іншими громадянами, які звертаються до суду.

Висновок. Правовий статус помічників судді визначається Законом України «Про судоустрій та статус суддів», Положенням про помічника судді, затвердженим Радою суддів України 18 травня 2018 року, Правилами поведінки працівника суду, затвердженими Радою суддів України 06 лютого 2009 року та іншими підзаконними актами.

Особливостями правового статусу помічника судді є такі:

- 1) він є працівником патронатної служби, який призначається на посаду і звільняється з посади за поданням відповідного судді;
- 2) добір помічників здійснює відповідний суддя;

3) з процесуальних питань підготовки певної судової справи помічники судді підзвітні лише відповідному судді;

4) обов'язки помічника судді визначаються посадовою інструкцією, яка затверджується керівником апарату суду;

5) з питань дотримання трудової дисципліни, помічник судді підзвітний керівнику апарату суду в межах його повноважень;

6) на нього поширюються правила поведінки працівника суду, які передбачають вимоги щодо його зовнішнього вигляду, спілкування з громадянами, взаємодію з іншими працівниками апарату суду;

7) він виконує специфічні трудові обов'язки, передбачені процесуальним законодавством України. В адміністративному і цивільному судочинстві помічник судді бере участь в оформленні судових справ, здійснює оформлення копій судових рішень для направлення сторонам у справі, виконує інші доручення судді, що стосуються організації розгляду судових справ. Також помічник судді готує проекти запитів, листів, інших матеріалів, пов'язаних із розглядом конкретної справи, виконавчих документів.

Вважаємо, що вдосконалення правового статусу помічника судді може відбуватися шляхом:

1. Прийняття окремого законодавчого акта, у якому були б закріплені вимоги до помічника судді, передбачені в Законах України «Про судоустрій та статус суддів», підзаконних актах Ради суддів України, Цивільному процесуальному кодексі України та Кодексі адміністративного судочинства України. Такий документ міг би мати назву Закон України «Про правовий статус помічника судді». В окремих розділах цього Закону України варто було б передбачити питання про особливості проходження служби помічником судді, трудові обов'язки помічника судді з підготовки цивільних та адміністративних справ до судового розгляду, гарантії соціального захисту, а також вимоги до осіб, які бажають обійняти посаду помічника судді.

2. Встановлення у Законі України «Про судоустрій та статус суддів» спеціальних вимог до помічника судді, передбачених у підзаконних актах Ради суддів України, та закріплення обов'язків, визначених у Цивільному процесуальному кодексі України та Кодексі адміністративного судочинства України.

3. Встановлення спеціальних соціальних гарантій для помічників суддів та можливостей їх обрання за окремою процедурою на посаду судді в разі тривалої та сумлінної праці.

Перспективи подальших досліджень правового статусу помічника судді пов'язані з удосконаленням норм законодавства, які регулюють проходження служби помічником судді, заходи його соціального захисту, особливості прийняття та звільнення зі служби, професійні трудові обов'язки тощо.

Використані джерела:

1. Овсяннікова О. О., Стафійчук О. С. Проблемні аспекти правового статусу помічника судді. *Право і суспільство*. 2018. № 2. Ч. 2. С. 29–33.

2. Оси́ка І. М. Статус помічника судді місцевого загального суду у світлі положень нового Закону України «Про судоустрій і статус суддів». *Вісник Вищої ради юстиції*. 2010. № 4. С. 6–18.

3. Радченко О. М. Помічник судді суду загальної юрисдикції : шляхи удосконалення правового статусу. *Судова система в Україні*. 2014. № 3 (36). С. 11–16.

4. Панчук В. А. Поняття адміністративно-правового статусу помічника судді. *Науковий вісник публічного і приватного права*. 2017. Вип. 5. Т. 2. С. 117–121.

5. Лавренова О. І., Сандул Я. М. Окремі аспекти правового статусу помічника судді. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2019. № 38. С. 198–201.

6. Закон України «Про судоустрій і статус суддів». Науково-практичний коментар. Станом на 20 травня 2020 р. / за заг. ред. Теремецького В. І. К.: Професіонал, 2020. 791 с.

7. Teremetskyi V., Duliba Ye., Drozdova O., Zhukovska L., Sivash O., Dziuba Iu. Access to Justice and Legal Aid for Vulnerable Groups: New Challenges Caused by the Covid-19 Pandemic. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2021. Volume 24, Special Issue 1. P. 1–11.

8. Про судоустрій та статус суддів: Закон України № 1629-IX в редакції від 05.08.2021 року. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>. (дата звернення: 10.08.2021).

9. Положення про помічника судді : рішення Ради суддів України від 18.05.2018 № 21. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr021414-18#top>. (дата звернення: 10 серпня 2021 року).

10. Конституція України : Основний закон України в редакції від 01.01.2020 року. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 10.08.2021).

11. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/find?text>. (дата звернення: 10 серпня 2021 року).

12. Правила поведінки працівника суду: рішення Ради суддів України від 06.02.2009 № 33. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr033414-09#top>. (дата звернення: 10.08.2021).

13. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/find?text>. (дата звернення: 10.08.2021)

14. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1618-15/find?text>. (дата звернення: 10.08.2021)

References:

1. Ovsiannikova, O. O., Stafiichuk, O. S. (2018) Problemni aspekty pravovoho statusu pomichnyka suddi. *Pravo i suspilstvo - Law and society*, 2, part 2, 29–33. [in Ukrainian].

2. Osyka, I. M. (2010) Status pomichnyka suddi mistsevoho zahalnoho sudu u svitli polozhen novoho Zakonu Ukrainy «Pro sudoustrii i status suddiv». *Visnyk Vyschoi rady yustytzii - Bulletin of the High Council of Justice*, 4, 6–18. [in Ukrainian].

3. Radchenko, O. M. (2014) Pomichnyk suddi sudu zahalnoi yurysdyktsii: shliakhy udoskonalennia pravovoho statusu. *Sudova systema v Ukraini - Judicial system in Ukraine*, 3 (36), 11–16. [in Ukrainian].

4. Panchuk, V. A. (2017) Poniattia administratyvno-pravovoho statusu pomichnyka suddi. *Naukovyi visnyk publichnogo i pryvatnoho prava - Scientific Bulletin of Public and Private Law*, vol.5, issue 2, 117–121. [in Ukrainian].

5. Lavrenova, O. I., Sandul, Ya. M. (2019) Okremi aspekty pravovoho statusu pomichnyka suddi. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya «Yuryts prudentsiia» - Scientific Bulletin of the International Humanities University. Jurisprudence series*, 38, 198–201. [in Ukrainian].

6. Закон України «Про судoustrii i status suddiv». Naukovo-praktychnyi komentar. Stanom na 20 travnia 2020 r. (2020) Teremetskyi, V. I. (Ed.) Kyiv: Profesional. [in Ukrainian].

7. Teremetskyi, V., Duliba, Ye., Drozdova, O., Zhukovska, L., Sivash, O., Dziuba. (2021) Iu. Access to Justice and Legal Aid for Vulnerable Groups: New Challenges Caused by the Covid-19 Pandemic. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*, vol.24, special issue 1, p. 1–11. [in English].

8. Pro sudoustrii ta status suddiv: Zakon Ukrainy № 1629-IXh v redaktsii vid 05.08.2021 roku. (2021) N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiyni sait - Verkhovna Rada of Ukraine. Official site*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>. [in Ukrainian].

9. Polozhennia pro pomichnyka suddi: rishennia Rady suddiv Ukrainy vid 18.05.2018 № 21. (2018) N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiyni sait - Verkhovna Rada of Ukraine. Official site*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr021414-18#top>. [in Ukrainian].

10. Konstytutsiia Ukrainy : Osnovnyi zakon Ukrainy v redaktsii vid 01.01.2020 roku. *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiyni sait - Verkhovna Rada of Ukraine. Official site*. N. d. N. p. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. [in Ukrainian].

11. Pro derzhavnu sluzhbu: Zakon Ukrainy vid 10.12.2015 № 889-VIII. (2015) N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiyni sait - Verkhovna Rada of Ukraine. Official site*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/ find?text>. [in Ukrainian].

12. Pravyla povedinky pratsivnyka sudu : rishennia Rady suddiv Ukrainy vid 06.02.2009 № 33. *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiyni sait - Verkhovna Rada of Ukraine. Official site*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr033414-09#top>. [in Ukrainian].

13. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 06.07.2005 № 2747-IV. (2005) N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiyni sait - Verkhovna Rada of Ukraine. Official site*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/find?text>. [in Ukrainian].

14. Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 18 bereznia 2004 roku № 1618-IV. (2004) N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiyni sait - Verkhovna Rada of Ukraine. Official site*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1618-15/find?text>. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 11.08.2021

Куценко Е. Д., аспірантка Національного научного центру «Інститут судових експертиз імені Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України (г. Харків, Україна)

ОСОБЕННОСТИ ПРАВОВОГО СТАТУСА ПОМОЩНИКА СУДЬИ В АДМИНИСТРАТИВНОМ И ГРАЖДАНСКОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ

Статья посвящена особенностям правового статуса помощника судьи в Украине. Проанализированы нормы законодательства, устанавливающие отдельные аспекты правового статуса помощника судьи, закрепленные в законодательных и подзаконных

актах, процессуальных кодексах. Установлена специфика назначения и увольнения с должности помощника судьи, полномочия и требования к кандидатам на эту должность, особенности патронатной службы помощников судей. Выявлена специфика взаимоотношений помощников судей с работниками аппарата суда и гражданами.

Указаны такие особенности правового статуса помощника судьи. Предложены пути усовершенствования законодательства, регулирующего правовой статус помощника судьи.

Ключевые слова: правовой статус, помощник судьи, патронатная служба, аппарат суда.

Kutsenko K., Graduate Student of the National Research Center «Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute "of the Ministry of Justice of Ukraine (Kharkiv, Ukraine)

SPECIFIC FEATURES OF THE JUDGE ASSISTANTS LEGAL STATUS WITHIN ADMINISTRATIVE AND CIVIL PROCEEDINGS

The scientific article is focused on specific features of the legal status of judge assistants in Ukraine. The norms of the legislation that establish certain aspects of the legal status of judge assistants consolidated in legislative acts and by-laws, procedural codes have been analyzed. The administrative and legal status of judge assistants reveals the position of judge assistants as a subject of administrative law being on the care service, after judge assistants acquire administrative legal personality for performing functions and tasks, administrative rights and responsibilities to ensure the rights, freedoms and legitimate interests of citizens.

The specifics of the appointment and dismissal of judge assistants, their powers, requirements for candidates for the position of judge assistants, specific features of the care service of judge assistants have been established. The specifics of the relationship between judge assistants and the employees of court administration and citizens have been clarified. The legal status of judge assistants is the fact that they are employees of the care service; the selection of assistants is carried out by the relevant judge. Judge assistants are accountable only to the relevant judge on procedural issues of preparing certain court cases. The duties of judge assistants are determined by the job profile, which is approved by the chief of the court administration. Judge assistants are accountable to the chief of the court administration within his powers with regard to the compliance with labor discipline. Judge assistants are subjected to the rules of conduct of court employees, which include requirements for the appearance, communication with citizens, interaction with other employees of the court administration. Judge assistants perform specific work duties provided by the procedural legislation of Ukraine.

Ways of improving legislation that regulates the legal status of judge assistants have been offered.

Keywords: legal status, a judge assistant, care service, court administration.